

Warszawa, dnia 15 listopada 2016 r.

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W WARSZAWIE**

WOOS-I.410.686.2016.ARM

Pan Mariusz Cybulka
OPTINO
Os. Wojska Polskiego 6/15
62-065 Grodzisk Wielkopolski

Na podstawie art. 54 ust. 1 w związku z art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353 ze zm.) w odpowiedzi na pismo z dnia 07.10.2016 r., znak: MC/P_04/GZ/POŚ/5/2016 w sprawie zaopiniowania projektu Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zabrodzie na lata 2016-2019, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2023 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, po zapoznaniu się z przedłożoną dokumentacją, przedstawiam poniżej swoją opinię.

Analizowany program jest dokumentem kształtującym długofalową politykę ochrony środowiska dla gminy Zabrodzie. Przedstawione w nim zagadnienia ochrony środowiska ujęte zostały w sposób kompleksowy, z wyznaczeniem celów, a także przyjęciem kierunków działań i zadań z zakresu wszystkich sektorów środowiska.

Prawidłowa realizacja programu przyczyni się do:

- poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- ochrony gleb,
- ochrony powietrza atmosferycznego,
- ochrony ludności przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych i hałasem,
- prawidłowego gospodarowania odpadami na terenie gminy.

Północno-zachodnia część gminy zlokalizowana jest w granicach dwóch obszarów Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 – Dolina Dolnego Bugu PLB140001 i Ostoja Nadbużańska PLH140011. Poza tym niewielki fragment znajdujący się na północy gminy leży w obszarze Natura 2000 Wydmy Lucynowsko-Mostowieckie PLH140013.

W projekcie POŚ dokonano analizy aktualnego stanu środowiska w gminie, zidentyfikowano problemy środowiskowe, określono obszary interwencji, cele krótko- i długoterminowe oraz kierunki działań. Przedstawiono planowane zadania wraz z określeniem czasu ich realizacji i instytucje, które powinny je realizować lub współrealizować. Omówiono rodzaje odnawialnych źródeł energii i możliwości ich wykorzystania. Zaprezentowano szerokie spektrum oddziaływań elektrowni wiatrowych na ptaki i nietoperze oraz elektrowni fotowoltaicznych na ptaki. Wskazano, że realizacja działań związanych z wykorzystaniem energetyki odnawialnej (w szczególności wiatrowej) winna być związana z szeroką i szczegółową analizą wpływu oddziaływania tych obiektów na florę i faunę. Biorąc pod uwagę rolniczy charakter gminy wykazano duży potencjał na wykorzystywanie biomasy do produkcji energii cieplnej.

W ramach POŚ planuje się m.in. realizację inwestycji z zakresu infrastruktury drogowej, jak i gospodarki wodno-ściekowej. Potencjalne inwestycje ze wskazanych obszarów interwencji należą do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i mogą mieć bezpośredni wpływ na formy ochrony przyrody wymienione powyżej, głównie na etapie ich budowy. Biorąc pod uwagę ogólne dane dotyczące ich lokalizacji można przypuszczać, że w największym stopniu będzie to

dotyczyć następujących zamierzeń: przebudowy ciągu dróg gminnych Mostówka - Anastazew - Podgać - Basinów - granica gminy, budowy sieci wodociągowej w miejscowości Młynarze, budowy wodociągu Mostówka - Anastazew - Podgać i budowy kanalizacji w miejscowości Słopsk. W programie przewiduje się także realizację zadania polegającego na zwiększaniu retencyjności zlewni oraz efektywności urządzeń zabezpieczenia przeciwpowodziowego i struktur organizacyjnych ograniczających skutki powodzi (budowa, modernizacja, utrzymanie, zarządzanie), które również można potencjalnie zaliczyć do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w tym na obszary Natura 2000. W dokumencie uwzględniono także termomodernizację budynków na terenie gminy, przede wszystkim, budynków użyteczności publicznej, tj. placówek oświatowych, świetlic. Zaakcentowano aby podczas planowania procesów termomodernizacyjnych brać pod uwagę położenie obiektów oraz fakt, że realizacja prac może bezpośrednio oddziaływać na siedliska zwierząt (głównie ptaków i nietoperzy uwzględniając w tym zakresie ograniczenia związane z ich ochroną).

W Tabeli nr 43. *Harmonogram realizacyjny Programu Ochrony Środowiska - Obszar Interwencji VIII - Zasoby przyrodnicze* wśród planowanych zadań znalazły się i takie o pro przyrodniczym charakterze m.in.: działania dotyczące ustanowienia form ochrony przyrody, wykonanie oznakowania istniejących form ochrony przyrody, restrykcyjny nadzór nad przestrzeganiem zakazu wypalania łąk, ściernisk i rowów oraz ochrona cennych przyrodniczo siedlisk.

Poza tym duży nacisk położono na działania promocyjne, kontrolne i edukacyjne prowadzone przez gminę i inne podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań.

Zaproponowano aby w odniesieniu do przedsięwzięć inwestycyjnych, które mogą zaistnieć w trakcie realizacji Programu, podjąć następujące środki zapobiegające oraz ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko: objęcie przedsięwzięć kwalifikujących się do kategorii mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a w szczególności mogących oddziaływać na występujące w obrębie Gminy obszary chronione, procedurą oceny oddziaływania na środowisko; wprowadzić ścisły nadzór nad wykonaniem warunków decyzji środowiskowych, a w szczególności egzekwować rozwiązania techniczne i technologiczne ograniczające oddziaływanie na środowisko i wdrożyć system monitorowania realizacji przedsięwzięć w ramach Programu Ochrony Środowiska.

Przeprowadzona w Prognozie analiza celów i zadań wykazała, że realizacja Programu może nieść ze sobą nie tylko pozytywne efekty, ale i takie, które mogą stanowić zagrożenie dla środowiska. Konieczne są zatem działania zapobiegające i ograniczające prawdopodobne negatywne oddziaływania. Zaprezentowano rozległy wachlarz oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska m.in. na krajobraz i klimat. Walory krajobrazowe z jednej strony ulegną poprawie (dotyczy zadań mających na celu objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowaną zbiórką odpadów i likwidacji dzikich wysypisk), a z drugiej pogorszeniu (dotyczy budowy nowych ciągów komunikacyjnych). Pozytywny wpływ na jakość powietrza, a tym samym na lokalne warunki klimatyczne będzie miała realizacja działań związanych ze zmianą systemu ogrzewania na bardziej efektywny ekologicznie i energetycznie, w tym wymiana ogrzewania węglowego na bardziej przyjazne środowisku oraz rozwój i modernizacja systemów zaopatrzenia w ciepło z wykorzystaniem nowoczesnych energooszczędnych urządzeń i technologii w celu optymalizacji wykorzystania energii pierwotnej paliw, a także wykorzystujących odnawialne źródła energii.

Przedstawiono możliwości minimalizacji oddziaływań począwszy od przemyślanej lokalizacji danej inwestycji przez dostosowanie terminów realizacji przedsięwzięć do terminów rozrodu zwierząt czy stosowanie odpowiednich technologii, materiałów oraz rozwiązań konstrukcyjnych.

Jednocześnie zwraca się uwagę, że:

- 1) w Tabeli nr 39. *Harmonogram realizacyjny Programu Ochrony Środowiska - Obszar Interwencji IV - Gospodarowanie wodami* jako jedno z zadań wpisano realizację programu małej retencji dla Województwa Łódzkiego, w tym budowę zbiorników retencyjnych;
- 2) w rozdziale 8.3.1.1. *Monitoring Środowiska* wskazano, że przyrost obszarów aktywnych przyrodniczo (lasów, łąk, terenów parkowych) znany jest instytucjom takim jak, np. Urząd Marszałkowski, Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych itp.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie jest odpowiedzialny za nadzór nad rezerwatami przyrody i obszarami Natura 2000 w woj. mazowieckim. Na podstawie wydawanych zarządzeń reguluje sposób gospodarowania we wskazanych formach ochrony przyrody i monitoruje zachowanie celu ochrony (w przypadku rezerwatów) oraz celu zadań ochronnych i stanu zachowania przedmiotów ochrony (w odniesieniu do obszarów Natura 2000);

- 3) w Tabeli nr 48. *Wskaźniki monitoringowe efektywności Programu Ochrony Środowiska - Obszar Interwencji VIII - Zasoby przyrodnicze* jako źródło informacji o wskaźniku % powierzchni Gminy objęty prawną ochroną przyrody wskazano RDOŚ; należy stwierdzić, że organem odpowiedzialnym za rejestr form ochrony przyrody jest Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska;
- 4) rozdziały 2.7.1. *Flora Gminy* i 2.7.2. *Fauna Gminy* zawierają 1 zdaniową informację o tym, że na terenie gminy Zabrodzie nie przeprowadzono waloryzacji przyrodniczej. Dodatkowo w rozdziale dotyczącym flory umieszczono wycinek mapy pochodzącej z opracowania J. M. Matuszkiewicza przedstawiającej roślinność potencjalną na terenie gminy Zabrodzie i gmin sąsiednich;
- 5) w Prognozie w rozdziale 7.1.3.1. *Oddziaływanie elektrowni wiatrowych na ptaki* na stronie 127 wskazano na Gminę Prusice opisując uwarunkowania realizacji farm wiatrowych;
- 6) w Prognozie w rozdziale 7.1.3.3. *Oddziaływanie elektrowni fotowoltaicznych* zawarto następujące zdanie: *Jednak przy dobrym projekcie parku solarnego stwarza się nie tylko miejsce atrakcyjne dla ptaków, ale obecnie chroni się go na prawach rezerwatu dla zagrożonych gatunków roślin i zwierząt*; możliwość zastosowania powyższego stwierdzenia nie znajduje podstaw w przepisach prawa;
- 7) w Prognozie w rozdziale 7.2. *Obszary chronione w procedurze inwestycyjnej na przykładzie obszarów Natura 2000* wśród obszarów chronionych wymieniono pomniki przyrody.

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Warszawie
A. Michalski
Arkadiusz Michalski
Główny Specjalista

Otrzymują:

- 1) adresat
- 2) aa.